

LA PÀGINA DE... GEST! ASSOCIACIÓ DE PROFESSIONALS SÈNIORS AL SERVEI DEL TERRITORI

PER UNA JUSTÍCIA EFICIENT, DEL TERRITORI I AMB RECURSOS

▶ Catalunya ha d'assegurar un servei públic de justícia respectuós amb totes les llengües que s'hi parlen, especialment el català

OPINIÓ

David Casellas Roca

DEGÀ DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE MANRESA

La justícia és un valor ètic suprem que consisteix a donar a cadascú el que li correspon. Els homes i les dones naixem, creixem i ens morim buscant-la d'una forma persistent, sempre amb aquella insatisfacció d'allò que no s'acaba de trobar mai del tot.

És també un poder dins de qualsevol societat. En la mesura que aquest valor suprem ha d'estar en mans segures, no es coneix altre ens que l'estat per impartir justícia, un estat que és social i democràtic en la mesura que ho és de dret. L'estat és qui fa les lleis, les aplica i el que nomena les persones que dictaran les sentències, sempre amb respecte a la legalitat establerta, conforme a un ordre i sense arbitrarietats.

Amb aquest punt de partida, de seguida ens adonem que el poder de qui imparteix la justícia és immens, definitiu, pràcticament omnipotent. És cert que es tracta d'un poder sotmès a mesures de control, però, així i tot, la sensació és que es tracta d'un control relatiu, poc clar, perquè, en el fons, és un control intern. És el grup el que controla el mateix grup.

La justícia és a la pràctica un servei públic. Com qualsevol altre, ha d'estar sotmès a criteris d'eficiència. De res serviria parlar de valor suprem i d'exercici d'un poder molt gran si, finalment, no resolgués allò que les societats modernes li demanen: solucions a temps, conforme a realitats presents i des de prop, per resoldre les controvèrsies que constantment es generen entre les persones que, davant d'un conflicte, aspiren a tenir la raó que els correspon.

D'entre tots els objectius, aquest darrer és el que hauríem d'estar en millors condicions d'assolir. De la mateixa manera que les persones volem un sistema públic de salut, educatiu i de seguretat ciutadana que funcioni, també hem d'exigir una forma d'administrar la justícia que sigui àgil, accessible, pròxima i diligent. Per aconseguir-ho, com amb tantes altres coses, cal voluntat i recursos.

Quan els ciutadans i ciutadanes, i també els operadors jurídics, interactuem amb aquest servei públic ho fem amb jutges, fiscals, funcionaris i treballadors de justícia, en espais i mitjans que tenen jerarquies i competències molt diferents.

Tot i que ja no s'utilitza habitualment a les sales de vistes, la maça continua sent un símbol molt lligat a la justícia

FREEPIK

Els jutges pertanyen a un poder independent en ell mateix, però ni tan sols són els caps de la resta de persones que treballen en un jutjat o tribunal. No poden acomiadar o sancionar un treballador poc competent, ni aquest s'ha de sotmetre a les directrius de qui té la responsabilitat màxima d'impartir justícia. Hi ha insuficiència de nombre de personal en totes les estructures, i càrregues de treball molt grans, potenciades en moments de crisis econòmiques que es pot veure clarament en jurisdiccions com la laboral o la mercantil. Poc personal i poc estable en un mateix lloc.

Sovint, hi ha un problema de falta d'arelament del jutge i fiscal amb el territori on desenvolupa la seva feina, que es veu de pas, amb pocs incentius per resoldre disfuncions que ja s'ha trobat i que passarà a algú altre. Això també dificulta l'empatia entre operadors: advocats que veiem passar jutges i fiscals amb criteris molt diversos, difícils d'importar quan han ocupat places molt heterogènies. No té res a veure fer de jutge o fiscal a Barcelona, Osca o Talavera de la Reina, per posar uns exemples, i després fer-ho als jutjats de Manresa, Berga o Solsona.

Des de l'advocacia institucional dels Col·legis i dels Consells de Col·legis creiem fermament en una administració de justícia de vocació moderna, prestigiada i finançada com correspon a qualsevol servei públic eficient, formada per jutges i fiscals ben recolzats, amb incentius per

formar-se des del territori, per quedar-s'hi i per conèixer des de la integració dels seus costums i de la seva llengua, i mai des de l'abús de poder. Que el servei es faci en espais i temps dignes. Els jutjats no poden ser vistos com llocs inhòspits, freds i desagradables, sinó com a espais d'atenció i servei al ciutadà, com ho és un ajuntament o un centre de salut. Iniciar un procediment judicial tampoc pot ser temut com un laberint d'incerteses de dimensions desconegudes que un sap com comença però no com (ni quan) acaba.

Aquesta voluntat ferma del bon fer ha d'anar de la mà de la inversió de recursos, imprescindible quan es vol dotar d'eficiència un servei públic. Els jutges i fiscals al nostre país estan remunerats per sota dels seus homòlegs europeus, les ràtios de jutges per nombre d'habitants a Espanya són depriments. També costa molt trobar personal qualificat i format a priori per treballar en jutjats i tribunals. Les borses d'interins són elevades i tot és permanentment provisional.

La tutela judicial efectiva és un dret fonamental que tothom té, al marge del seu nivell de vida, i aquest dret està garantit amb advocats del torn d'ofici que són els mateixos que exerceixen a títol particular, d'una forma professional i altament vocacional. La funció social de l'advocacia és ben palesa en l'assistència jurídica gratuïta. Però també en això manquen recursos. De la mateixa manera que ningú entendria que mestres, bombers o agents

de policia rebessin a Catalunya els mateixos salaris que fa deu anys, no pot ser que els mòduls que es paguen als advocats per assistir persones beneficiàries de la justícia gratuïta hagin quedat obsolets.

No pot ser que la recaptació que rep l'estat de persones i empreses obligades a pagar taxes judicials en procediments que es tramiten aquí es quedin a Madrid i no reverteixin per finançar l'assistència jurídica gratuïta a Catalunya, com tampoc pot ser que la gestió d'aquests serveis públics, delegada en Col·legis professionals i en Consells de Col·legis per mandat legal, sigui deficitària fins al punt que tots els Col·legis d'Advocats de Catalunya haguem de recórrer a les quotes col·legials per cobrir aquest dèficit històric d'un servei que és públic i que volem prestar bé.

Catalunya ha de fer un pas endavant en molts sectors, i també en el d'assegurar un servei públic de justícia de bon nivell, àgil, proper i respectuós amb totes les llengües que s'hi parlen, especialment la pròpia, que és el català.

Les institucions col·legials i els que en formem part estem preparats. La predisposició és bona i el diàleg entre operadors jurídics és constant. Però ens cal aquest impuls per no encallar-nos definitivament en ser un sector ingrat i residual, del qual gairebé mai es parla en les campanyes electorals i que no és objecte de conversa de la gent del carrer, o ho és per parlar-ne malament. És feina de tots. Posem-nos-hi.